

UITSPRAAK REGIONALE KLACHTENCOMMISSIE MIDDEN - NEDERLAND
6 mei 2024 (mondelinge uitspraak 30 april 2024)

Zitting: 30 april 2024 te Amersfoort
De commissie bevindt zich in de Brink op het terrein van ...
De mondelinge behandeling heeft via beeld- en geluidsverbinding plaatsgevonden

Klachtnummer: KC 2024 – 028

---

1. De klacht

De klachtmelding vermeldt de volgende klachten:

Klager is het niet eens met de opname

Klager is het niet eens met de beperking van de bewegingsvrijheid

Klager is het niet eens met het toedienen van verplichte medicatie.

Klager wil een schadevergoeding.

2. De procedure

2.1. Bevoegdheid en ontvankelijkheid

De klachtencommissie (in het vervolg: de commissie) verklaart de klacht ontvankelijk als een klacht in de zin van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz).

2.2. Het verloop van de procedure

- Op 25 april 2024 heeft de commissie de klacht van klager ontvangen. Klager heeft de commissie toestemming gegeven voor het inzien van het dossier.
- Klager heeft een schorsingsverzoek ingediend, zie punt 2.3.
- Op 25 april 2024 zijn aangeklaagde en de overige betrokkenen, zoals bedoeld in artikel 5 van het klachtenreglement, van de klacht van klager in kennis gesteld.
- Op 25 april 2024 zijn de schriftelijke uitnodigingen verzonden voor de hoorzitting op 30 april 2024.
- Op 25 april 2024 heeft de commissie van de pvp een toelichting op de klachtmelding ontvangen.
- De commissie heeft aangeklaagde verzocht een schriftelijke reactie op de klacht in te dienen. De commissie heeft op 29 april 2024 een schriftelijke reactie ontvangen.
- De hoorzitting heeft op 30 april 2024 plaatsgevonden. Dezelfde dag is de beslissing, zie punt 7, aan klager, aangeklaagde en de pvp medegedeeld (telefonisch).

Alle betrokkenen zijn van de ingebrachte stukken in kennis gesteld.

2.3. Schorsingsverzoek

Klager heeft bij zijn klachtmelding tevens een schorsingsverzoek betreffende het toedienen van medicatie ingediend in het kader van het verlenen van verplichte zorg, zoals bedoeld onder punt 1, zie hierboven.

De psychiater heeft de ambtelijk secretaris telefonisch meegedeeld dat er geen medisch zwaarwegende redenen zijn om de verplichte zorg in de vorm van het toedienen van de medicatie niet op te schorten tot het moment van zitting.

De beslissing is aan alle betrokkenen meegedeeld.

3. De feiten – voor zover van belang

Klager is geboren op ... en sinds 2012 in Nederland. Hij is sinds 2018 vier keer verplicht opgenomen. Er is daarbij sprake van manische psychotische episodes waarbij klager zich agressief gedraagt buiten en binnen de kliniek en er meermaals plaatsingen in de extra beveiligde kamer (EBK) noodzakelijk zijn geweest. In de psychiatrische voorgeschiedenis is sprake van een bipolaire I stoornis waarbij het gebiedsteam recent meerdere signalen binnenkreeg dat er sprake is van een manisch psychotische episode. Er is sprake van slecht eten, in zichzelf praten, in zichzelf lachen, afwisselend met emoties.

Op 14 april 2024 is er een melding geweest in verband met agressie naar zijn vrouw en kinderen, waarbij (zeer waarschijnlijk) klager de banden van de auto van zijn vrouw heeft doorgesneden.

Op 20 april 2024 is klager in ... door de crisisdienst van ... beoordeeld en is een crisismaatregel afgegeven op basis van verward gedrag, agressief gedrag en het bedreigen van medewerkers van een hotel. Er is sprake van een manisch-psychotisch episode. Vanwege het verhoogde risico op agressie is klager in de extra beveiligde kamer opgenomen.

Sinds 22 april 2024 is klager onder de crisismaatregel teruggeplaatst naar HIC-kliniek... , omdat klager verblijf houdt te ....

Op 20 april 2024 heeft de burgemeester een crisismaatregel genomen en op 24 april 2024 heeft de rechtbank Midden - Nederland, locatie Lelystad, een machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel verleend voor een periode van drie weken (tot en met 15 mei 2024), waarbij onder meer en relevant in het kader van de klachtmelding, de opname, de beperking van de bewegingsvrijheid en het toedienen van medicatie zijn toegewezen.

Op 20 april 2024 wordt door ... de beslissingsbrief aan klager overhandigd tot het verlenen van verplichte zorg, onder meer in de vorm van medicatie toediening, opname en het beperken van de bewegingsvrijheid, ter uitvoering van de crisismaatregel.

Het toedienen van medicijnen voor de psychiatrische klachten volgens landelijke behandelrichtlijnen is op dit moment noodzakelijk voor de stabilisatie van het psychiatrisch toestandbeeld. Bij weigering om medicijnen te slikken, worden deze op een andere manier toegediend.

Op 22 april 2024 wordt de beslissingsbrief aan klager overhandigd tot het verlenen van verplichte zorg ter uitvoering van de crisismaatregel.

De zorgverantwoordelijke stelt in de brief van 22 april 2024 dat hij besloten heeft om klager verplichte zorg te geven in de vorm van het opnemen in een accommodatie en het beperken van de bewegingsvrijheid. De verplichte zorg wordt aan klager gegeven omdat het uitstellen daarvan niet langer verantwoord is voor hem of zijn omgeving.

Er is sprake van een bipolaire I stoornis waarbij heden een manisch psychotische decompensatie. Hieruit voortvloeiend ook agressief gedrag en dreigementen naar derden. Klager heeft een waan dat er een complot tegen hem is (georganiseerd door zijn vrouw) en voelt zich veiliger in .... Hij wil zijn kinderen ook meenemen. Klager is recent bij zijn vrouw langs geweest en heeft de banden van haar auto leeg geprikt.

Het ernstig nadeel bestaat uit gevaar voor algemene veiligheid van personen, ernstige verwaarlozing (reeds dakloos), het oproepen van agressie van derden door zijn gedrag en psychische schade indien huidig beeld niet wordt behandeld.

4. Toelichting van klager

Klager heeft ter zitting een toelichting op zijn klacht gegeven; deze wordt hieronder, voor zover van belang, samengevat en zakelijk weergegeven.

Gevraagd hoe het met klager gaat, antwoordt hij dat hij geen psychiatrisch probleem heeft. Klager zegt dat hij aangeklaagde en ook mw. N. niet vertrouwt en dat hij niet wil dat aangeklaagde bij de hoorzitting aanwezig is. Van de medicatie wordt hij ziek.

De voorzitter antwoordt dat dhr. B. ter hoorzitting aanwezig is omdat er over zijn beslissingen wordt geklaagd. Er is geen valide reden om dhr. B. niet aanwezig te laten zijn.

Gevraagd hiernaar antwoordt klager dat hij in .... in een hotel verbleef, omdat hij een afspraak bij de ... ambassade had. In het hotel is een discussie ontstaan over de roomservice en moest klager het hotel verlaten. Vervolgens is klager gearresteerd en is hij met een crisismaatregel bij ... opgenomen. Klager zegt dat aangeklaagde hem heeft laten opnemen en dat hetgeen over hem wordt gezegd niet klopt. Hij wil gewoon een ticket kopen en naar ... gaan. In ... heeft hij nog nooit in een kliniek of een gevangenis gezeten.

Gevraagd hiernaar antwoordt klager dat hij een huis in ... heeft en dat hij niet dakloos is, zoals mw. N. zegt. Ook kan hij altijd in een hotel verblijven.

Gevraagd of klager alles heeft kunnen zeggen wat hij heeft willen zeggen en of er goed naar hem is geluisterd, antwoordt hij dat hij weg wil en terug wil naar zijn land.

Gevraagd of de pvp nog iets wil toevoegen antwoordt zij dat de opname van klager niet proportioneel is. Klager heeft bovendien geen brieven ontvangen dat zorg nodig is. Klager wil met ontslag en terug naar zijn eigen land.

5. Weerwoord van aangeklaagde op de klacht

Ter zitting heeft mw. ... namens aangeklaagde, met verwijzing naar de schriftelijke reactie, verweer gevoerd; dit wordt hier onder, voor zover van belang, samengevat en zakelijk weergegeven.

Gevraagd hiernaar antwoordt mw. N. dat de brieven aan klager zijn aangeboden, maar dat hij de brieven weigerde in ontvangst te nemen.

Gevraagd hiernaar antwoordt mw. N. dat klager op 20 april 2024 door de crisisdienst van ... is beoordeeld en dat er een crisismaatregel is afgegeven op basis van verward gedrag, agressief gedrag en bedreiging van medewerkers van een hotel. Er is sprake van een manisch-

psychotische stoornis. Vanwege het verhoogde risico op agressie is klager in de EBK opgenomen.

Gevraagd hiernaar antwoordt mw. N. dat klager na beoordeling op 27 april 2024 ingrijpmedicatie toegediend heeft gekregen naar aanleiding van dreigend en agressief gedrag. Klager is nu wel iets beter in gesprek, maar valt in zijn gedrag wel steeds in herhaling. Het medicatiebeleid is met klager besproken, maar hij blijft ervan overtuigd dat hij door de GGZ ziek wordt gemaakt. Er is geen sprake van een samenwerking.

Gevraagd hiernaar antwoordt mw. ... dat nu de psychose op de voorgrond is. Klager heeft het waanidee dat zijn ex-vrouw, de medewerkers van de kliniek en de politie een rol spelen om hem ziek te maken.

Gevraagd naar het perspectief antwoordt mw. N. dat medicatie bij klager goed werkt. Ook in het verleden heeft medicatie bij een manisch psychotische episode goed gewerkt. Mw. ... zegt dat klager dakloos is en dat zij klager wil instellen op een anti-psychotica en daarna op zoek wil gaan naar een vervolgplek.

6. Overwegingen van de Klachtencommissie

Gelet op de ingebrachte stukken en de informatie van wat ter zitting is besproken komt de commissie tot de volgende overwegingen.

De commissie heeft bij de klacht de rechtmatigheid van de verplichte zorg ter uitvoering van de door de burgemeester op 20 april 2024 genomen crisismaatregel en de door de rechtbank op 24 april 2024 verleende machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel en de daarbij vastgestelde vormen van verplichte zorg te beoordelen.

Artikel 8:9 Wvvggz bepaalt dat de zorgverantwoordelijke ter uitvoering van de crisismaatregel, machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of de zorgmachtiging een beslissing tot het verlenen van verplichte zorg niet neemt, dan nadat hij:

- a. zich op de hoogte heeft gesteld van de actuele gezondheidstoestand van betrokkene,
- b. met betrokkene over de voorgenomen beslissing overleg heeft gevoerd, en
- c. voor zover hij geen psychiater is, hierover overeenstemming heeft bereikt met de geneesheer- directeur.

Allereerst en meer in het algemeen overweegt de commissie dat verplichte zorg bij psychiatrische patiënten een ernstige inbreuk is op hun persoonlijke levenssfeer en/of lichamelijke integriteit. Deze inbreuk dient dan ook met de nodige waarborgen omkleed te zijn. Daarom worden er op zowel juridisch als medisch gebied eisen gesteld aan het mogen toepassen van verplichte zorg. Op juridisch gebied moet verplichte zorg voldoen aan de gronden van de Wvvggz en aan vormvoorschriften als vastlegging van het zorgplan en het uitreiken van een voldoende gemotiveerde schriftelijke kennisgeving van de verplichte zorg.

Wat betreft deze *formele* aspecten van de verplichte zorg en de beslissingsbrieven van 20 april 2024 en 22 april 2024 stelt de commissie vast dat deze voldoen aan de wettelijke vereisten die hiervoor zijn gesteld.

Verplichte zorg is een ultimum remedium. Als verplichte zorg noodzakelijk is, moet gekozen worden voor de minst ingrijpende vorm en zo kort mogelijk. Verplichte zorg moet voldoen aan de uitgangspunten van subsidiariteit, proportionaliteit, doelmatigheid en zorgvuldigheid.

De commissie overweegt dat uit de beslissingsbrieven van 20 april 2024 en 22 april 2024 blijkt dat klager bij aangeklaagde bekend is met een psychische stoornis.

Klager heeft hier tegenovergesteld dat bij hem geen sprake is van een psychische stoornis, althans dat hij geen manische psychose heeft. De commissie heeft daarom allereerst na te gaan of er sprake is van een stoornis van de geestvermogens zoals bedoeld in de Wvvgz.

De commissie stelt vast dat de burgemeester op 20 april 2024 een crisismaatregel heeft genomen en de rechtbank op 24 april 2024 een machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel heeft verleend en dat de rechtbank in haar beschikking kennelijk tot de overtuiging is gekomen dat er bij klager sprake is van een geestelijke stoornis in de zin van de Wvvgz.

Verder stelt de commissie vast dat klager bij de beoordeling door de rechtbank van het verzoek tot het verlenen van een machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel niet om een second opinion heeft verzocht; althans dit is de commissie niet gebleken.

De commissie ziet, gelet op het bovenstaande en op de presentatie van klager ter zitting, geen redenen om aan de beoordeling ter zake te twifelen en is daarom van oordeel dat voldoende aannemelijk is dat er bij klager sprake is van een geestelijke stoornis zoals bedoeld in art. 3:1 jo. art.7:1 Wvvgz.

De zorgverantwoordelijke heeft zich op 20 april 2024 en 22 april 2024 op de hoogte gesteld van de gezondheidstoestand van klager en hem onderzocht. Hij heeft op 20 april 2024 en 22 april 2024 overleg met klager gehad over de voorgenomen beslissingen. De beslissingen zijn op 20 april 2024 en 22 april 2024 schriftelijk gesteld en voorzien van een schriftelijke motivering. De geneesheer-directeur heeft klager een afschrift van de beslissingen gegeven en hem op 20 april 2024 en 22 april 2024 schriftelijk in kennis gesteld van de klachtwaardigheid van de beslissingen en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon en de familievertrouwenspersoon.

De commissie acht dat met wat op de hoorzitting naar voren is gebracht en de informatie zoals opgenomen in de decursus en de schriftelijke reactie van aangeklaagde, alsmede de toelichting van de pvp voldoende aannemelijk is gemaakt dat zonder de opname, de beperking van de bewegingsvrijheid en effectieve medicatie, een zodanig psychotisch toestandsbeeld in stand blijft dat er zich bij klager ernstig nadeel voordoet in de zin van art. 1.1. lid 2 onder a. Wvvgz.

De commissie acht met name aannemelijk dat het gedrag van klager, voortvloeiend uit zijn psychotisch toestandsbeeld, zodanig ernstig is dat dit zonder de verplichte zorg leidt tot ernstig nadeel. Er is sprake van een manisch psychotisch toestandsbeeld, waarbij klager vertelt slachtoffer te zijn van allerlei complotten. Klager is verward, geïrriteerd en verbaal dreigend. Hij zegt dat ... zijn vader is en dat de geheime dienst van verschillende landen achter hem zit. Op de afdeling is klager toenemend geagiteerd, intimiderend en toont hij dreigend gedrag naar medewerkers en agressie richting materiaal. Deze agitatie is op 27 april 2024 zodanig geweest, dat er met medicatie moest worden ingegrepen.

De commissie toetst de voorgestelde verplichte zorg tevens aan de vereisten van doelmatigheid (heeft de behandeling zin), proportionaliteit (staat het belang van behandelen in verhouding tot de dwang) en subsidiariteit (zijn er alternatieven).

Op grond van het bovenstaande is de commissie van oordeel dat de voorgestelde verplichte zorg doelmatig en proportioneel is.

Gelet op het bovenstaande is tevens aan het vereiste van subsidiariteit voldaan.

De commissie verklaart de klacht en voor wat betreft de verplichte zorg op grond van artikel 8:9 Wvvgz **ongegrond**.

7. Beslissing

De commissie verklaart de klachten **ongegrond**

De commissie ziet, nu de klachten ongegrond zijn verklaard, geen aanleiding om een schadevergoeding toe te kennen.

Deze beslissing is genomen door:

Dhr. mr. H.J. Deuring, voorzitter
Dhr. P.J. van Dalen, psychiater
Mw. M.M. van Wiggen, algemeen lid

In aanwezigheid van mw. mr. A.L. Duimel, ambtelijk secretaris (maakt geen deel uit van de commissie)

Ondertekening

Beroepsmogelijkheden

De commissie wijst klager en de zorgaanbieder op de mogelijkheid dat zij op grond van artikel 10:7 Wvvgz binnen zes weken na het bekend maken van deze uitspraak de rechter om een beslissing over de klacht kunnen verzoeken. Dit kunnen zij doen door zelf rechtstreeks een verzoekschrift in te dienen.

Zij kunnen hierbij een verzoek tot schadevergoeding (doen) indienen.